

I.E.S. OTERO PEDRAYO - OURENSE

PROGRAMACIÓN DE XEOGRAFÍA E HISTORIA

XEOGRAFIA E HISTORIA DE ESPAÑA

IV ESO

CURSO 2018-2019

Materia impartida polo profesor

Ramón Estévez Barreira

Daniel Lorenzo Valdivieso

Profesorado do Departamento

Ramón Estévez Barreira

Agustina Rodríguez Viña

Daniel Lorenzo Valdivieso

José Cacheiro Fernández

Carolina Suárez García

José Vázquez-Monjardín Fernández

Álvaro Pérez Cancelas

ÍNDICE	PÁX.
1- INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN.....	3
2. VINCULACIÓN ENTRE OBXECTIVOS, SECUENCIACIÓN E TEMPORALIZACIÓN DE CONTIDOS, ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E COMPETENCIAS CLAVE.....	4
3. METODOLOXÍA DIDÁCTICA.....	35
4. AVALIACIÓN.....	37
5- MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE	39
6- TEMAS TRANSVERSAIS.....	39
7- CONTRIBUCIÓN DESENVOLVEMENTO DO PROXECTO LECTOR	40
8- INTEGRACIÓN DAS TIC	41
9- ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E/OU EXTRAESCOLARES	42
<i>10- INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DE ENSINO E PRÁCTICA DOCENTE.</i>	<i>42</i>

1- INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN

O Decreto 86/2015, do 25 de xuño 2015 (DOG 29-VI-2015), fixa entre os obxectivos para a Educación Secundaria Obrigatoria: Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural. Coñecer mulleres e homes que realizaran achegas importantes á cultura e á sociedade galega, ou a outras culturas do mundo.

O alumnado debe acadar o coñecemento da sociedade, a súa organización e o seu funcionamento ao longo do tempo, é esencial para poder entender o mundo actual. Coñecer o espazo onde se desenvolven as sociedades, os recursos naturais e o uso que se lles deu achéganos datos sobre o pasado, cuxa análise conxunta favorecen a comprensión dos diferentes acontecementos que ao longo do tempo construíron o noso presente.

As disciplinas de Xeografía e Historia son dous importantes eixos vertebradores para o coñecemento da sociedade, xa que abranguen a realidade humana e social dende unha perspectiva global e integradora, e ofrecen unha maior capacidade para a estruturación dos feitos sociais. Malia isto, a sociedade actual, cada vez máis complexa, require a intervención doutras disciplinas como a economía, a socioloxía, a ecoloxía ou a historia da arte, que achegan análises diferentes e complementarias, para a mellor comprensión da realidade social. En ESO, a materia de Xeografía e Historia pretende afondar nos coñecementos adquiridos polo alumnado na educación primaria; favorecer a comprensión dos acontecementos, os procesos e os fenómenos sociais no contexto en que se producen, tendo sempre en consideración as escalas de estudo (o mundo, Europa, España e Galicia); analizar os procesos que dan lugar aos cambios históricos e seguir adquirindo as competencias necesarias para comprender a realidade do mundo en que viven, as experiencias colectivas pasadas e presentes, a súa orientación no futuro, así como o espazo en que se desenvolve a vida en sociedade.

A achega da materia de Xeografía e Historia ao desenvolvemento das competencias chave é moi salientábel. Deste xeito, poderíamos dicir que a través da materia se desenvolven competencias que na práctica funcionan como propias (as competencias sociais e cívicas, en relación con contidos propios tanto de Historia como de Xeografía, e a competencia matemática e as competencias básicas en ciencia e tecnoloxía, en Xeografía); a competencia de conciencia e expresións culturais ten unha presenza destacada pola relación que o estudo das manifestacións artísticas e a evolución do pensamento e da cultura teñen na historia, e de maneira específica na historia da arte. A importancia que a materia ten para o desenvolvemento da competencia de sentido da iniciativa e espírito emprendedor evidénciase na dimensión conceptual desa competencia posta en relación con coñecementos de xeografía e historia económicas, pero tamén na dimensión máis procedemental dela.

O desenvolvemento das competencias de comunicación lingüística e dixital, e de aprender a aprender, impregnan todo o currículo de Xeografía e Historia, pois presentan unha dimensión instrumental que nos obriga a telas presentes ao longo dos catro cursos de ESO.

A Historia estuda as sociedades ao longo do tempo, seguindo un criterio cronolóxico ao longo dos dous ciclos de ESO. A Xeografía organízase, no primeiro ciclo, nos bloques titulados "O medio físico" e "O espazo humano".

2. VINCULACIÓN ENTRE OBXECTIVOS, SECUENCIACIÓN E TEMPORALIZACIÓN DE CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN, ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E COMPETENCIAS CLAVE.

Obxectivos de etapa

A educación secundaria obrigatoria contribuirá a desenvolver nos alumnos e nas alumnas as capacidades que lles permitan:

- a) Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto ás demais persoas, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e os grupos, exercitarse no diálogo, afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.
- b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo, como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- c) Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.
- d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo e os comportamentos sexistas, e resolver pacificamente os conflitos.
- e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información, para adquirir novos coñecementos con sentido crítico. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.
- f) Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en materias, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas en diversos campos do coñecemento e da experiencia.
- g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.
- h) Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.

Competencias clave:

1. Comunicación lingüística (CCL).
2. Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT).
3. Competencia dixital (CD).
4. Aprender a aprender (CAA).
5. Competencias sociais e cívicas (CSC).
6. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE).
7. Conciencia e expresións culturais (CCEC).

Secuenciación e temporalización.

U. D. 1. O século da razón

Nesta unidade temática trabállase:

- As principais características do Antigo Réxime.
- Os cambios que a Ilustración introduciu na mentalidade da época.
- Os principais grupos e institucións difusoras das ideas ilustradas.
- Os trazos que caracterizan o sistema do despotismo ilustrado.
- As realizacións máis salientables dos primeiros monarcas da dinastía de Borbón en España.
- As realizacións máis salientables do despotismo ilustrado en España.
- As realizacións borbónicas e o papel dos ilustrados en Galicia.
- As liñas básicas da organización e explotación de América no século XVIII.
- As novas ideas sociais, económicas e políticas que criticaban as bases do Antigo Réxime.
- As correntes e movementos artísticos máis significativos da época.
- A ciencia e a técnica no século XVIII.

Carga horaria: 9 sesións

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMP. CLAVE
a,b,c,e,f,g,h,l	1.1. O Antigo Réxime	<ul style="list-style-type: none">▪ 1.1.Recoñecer e describir as principais características do Antigo Réxime.	<ul style="list-style-type: none">▪ 1.1.1. Identifica os trazos básicos da economía do Antigo Réxime▪ 1.1.2.Valora a organización social estamental.▪ 1.1.3. Analiza a xustificación teórica do poder absoluto dos monarcas.	CSC CAA CCL
a,b,c,e,f,g,h,l	1.2.A Ilustración	<ul style="list-style-type: none">▪ 1.2. Comprender e	<ul style="list-style-type: none">▪ 1.2.1.Comenta as transformacións	CSC CAA

		<p>valorar os cambios que a Ilustración introduciu na mentalidade da época.</p>	<p>intelectuais introducidas polo movemento da Ilustración.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 1.2.2. Identifica os principais grupos e institucións difusoras das ideas ilustradas. 	<p>CCL CCEC</p>
a,b,c,e,f,g,h,l	1.3.O despotismo ilustrado	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1.3. Identificar os trazos que caracterizan o sistema do despotismo ilustrado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1.3.1. Caracteriza os trazos básicos do despotismo ilustrado. ▪ 1.3.2. Analiza as reformas dos monarcas ilustrados e busca puntos de coincidencia entre eles. 	<p>CSC CAA CCL</p>
a,b,c,e,f,g,h,l	1.4.Os primeiros monarcas Borbón en España	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1.4. Coñecer as realizacións máis salientables dos primeiros monarcas da dinastía de Borbón en España. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1.4.1. Describe as reformas centralizadoras de Filipe V. ▪ 1.4.2. Caracteriza as liñas xerais do reinado de Fernando VI. ▪ 1.4.3. Valora as reformas ilustradas de Carlos III. 	<p>CSC CAA CCL</p>
a,b,c,e,f,g,h,l,ñ	1.5. A Galicia Borbónica	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1.5. Coñecer as realizacións borbónicas e o papel dos ilustrados en Galicia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1.5.1. Explica a orixe e o papel social da fidalguía galega ▪ 1.5.2. Identifica as principais propostas de cambio dos ilustrados galegos ▪ 1.5.3. Nomea as institucións ilustradas galegas e as súas principais propostas. 	<p>CSC CAA CCL CCEC</p>
a,b,c,e,f,g,h,l	1.6. América colonial	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1.6. Identificar as liñas básicas da 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1.6.1. Identifica e describe as liñas básicas da 	<p>CSC CAA CCL</p>

		organización e explotación das colonias españolas en América no século XVIII.	organización e explotación da América española no século XVIII.	
a,b,c,e,f,g,h,l	1.7.Síntomas e propostas de cambio	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1.7.Coñecer e valorar as novas ideas sociais, económicas e políticas que criticaban as bases do Antigo Réxime. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1.7.1.Coñece e valora as propostas de cambio político e socioeconómico elaboradas por pensadores do século XVIII. 	CSC CAA CCL
a,b,c,e,f,g,h,l,n	1.8.As artes na época da Ilustración	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1.8.Analizar e valorar as correntes e movementos artísticos máis significativos da época. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1.8.1.Analiza e comenta elementos propios dos estilos do século XVIII en determinadas obras de arte. ▪ 1.8.2.Selecciona obras de arte rococó e analiza os seus trazos característicos. 	CSC CAA CCL CCEC
a,b,c,e,f,g,h,l	1.9. Ciencia e técnica no século XVIII	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1.9.Coñecer e valorar as achegas máis destacadas da ciencia e da tecnoloxía no século XVIII. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1.9.1.Identifica e valora as achegas da ciencia e da técnica no progreso da humanidade. ▪ 1.9.2.Selecciona algún invento da época para explicar a súa transcendencia posterior. 	CSC CAA CCL CD CCEC

U. D. 2. As revolucións burguesas

Nesta unidade temática trabállase:

- Os principios que inspiraron as bases do cambio do Antigo Réxime ao liberalismo.
- O proceso de independencia dos EE UU como expresión da primeira revolución liberal.
- As causas da Revolución francesa e os trazos máis significativos das súas fases.
- Os trazos da política exterior e interior do Imperio napoleónico.
- O proceso dos inicios da revolución liberal en España a no contexto da crise da Monarquía e da guerra contra os franceses.
- Os cambios introducidos pola revolución industrial, valorando o impacto das transformacións.
- As características do capitalismo.
- A nova sociedade de clases.
- As correntes e movementos artísticos máis significativos da época, prestando unha especial atención á obra de Goya.

Carga horaria: 12 sesións

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMP. CLAVE
a,b,c,e,f,g,h,l	2.1. O liberalismo	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 2.1. Describir os trazos básicos que caracterizan o liberalismo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 2.1.1. Describe os trazos básicos que caracterizan o liberalismo. ▪ 2.1.2. Diferencia e valora as tendencias do liberalismo a partir de fontes documentais. 	CSC CAA CCL
a,b,c,e,f,g,h,l	2.2. Independencia e revolución en EE UU	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 2.2. Valorar o proceso de independencia dos EE UU como expresión da primeira revolución liberal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 2.2.1. Explica as causas da independencia de EE UU. ▪ 2.2.2. Identifica principios liberais na Declaración de Dereitos de Virxinia. ▪ 2.2.3. Elabora sínteses biográficas a 	CSC CAA CCL CD

			partir da consulta de fontes na rede.	
a,b,c,e,f,g,h,l	2.3.A Revolución francesa e o Imperio napoleónico	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 2.3. Explicar as causas da Revolución francesa, coñecer os trazos máis significativos das súas fases e identificar os trazos da política exterior e interior do Imperio napoleónico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 2.3.1. Explica as causas da Revolución francesa. ▪ 2.3.2. Elabora un eixe cronolóxico coas datas e fases da Revolución francesa. ▪ 2.3.3. Analiza e comenta documentos básicos do proceso revolucionario francés. ▪ 2.3.4. Identifica os principais acontecementos e medidas da época do Imperio napoleónico. ▪ 2.3.5. Sintetiza a biografía de Napoleón a partir da consulta de fontes de información na rede. 	CSC CAA CCL CD
a,b,c,e,f,g,h,l	2.4. Guerra e revolución liberal en España	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 2.4. Coñecer e valorar o proceso dos inicios da revolución liberal en España a no contexto da crise da Monarquía e da guerra contra os franceses. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 2.4.1. Explica as circunstancias do inicio da guerra contra os franceses e da revolución liberal en España. ▪ 2.4.2. Comenta a táctica de loita contra o exército napoleónico e os resultados . 	CSC CAA CCL

			<ul style="list-style-type: none"> ▪ 2.4.3. Analiza e comenta a significación do traballo das Cortes de Cádiz. ▪ 2.4.4. Valora a resistencia dos galegos na loita contra o exército francés. 	
a,b,c,e,f,g,h,l,m	2.5. A revolución agraria e industrial	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 2.5. Analizar os cambios introducidos pola revolución industrial, valorando o impacto das transformacións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 2.5.1. Describe e valora as principais transformacións da revolución agraria. ▪ 2.5.2. Analiza e comenta os cambios nos sectores punteiros da revolución industrial. ▪ 2.5.3. Valora a aplicación da ciencia e da tecnoloxía na renovación industrial. 	CSC CAA CCL CD CMCCT
a,b,c,e,f,g,h,l	2.6. Capitalismo e sociedade de clases	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 2.6. Describir os trazos do capitalismo e a nova sociedade de clases. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 2.6.1. Elabora un mapa conceptual cos trazos básicos do capitalismo. ▪ 2.6.2. Identifica trazos do capitalismo en fontes documentais. ▪ 2.6.3. Explica as características da sociedade de clases. 	CSC CAA CCL CMCC T
a,b,c,e,f,g,h,l,n	2.7. Neoclasicismo. Goya	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 2.7. Analizar e valorar as correntes e movementos 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 2.7.1. Identifica os elementos que caracterizan a 	CSC CAA CCL CD

		artísticos máis significativos da época, prestando unha especial atención á obra de Goya.	arte neoclásica. <ul style="list-style-type: none"> ▪ 2.7.2. Analiza e valora a obra de Goya a través da súa obra. ▪ 2.7.3. Busca información na rede para completar a valoración da obra de Goya. 	CCEC
--	--	---	--	------

U. D. 3. Restauración, liberalismo e nacionalismo

Nesta unidade temática trabállase:

- Os principios da restauración absolutista.
- Os principais acontecementos das ondas revolucionarias liberais de 1820, 1830 e 1848.
- O enfrontamento liberalismo-absolutismo no reinado de Fernando VII.
- O proceso xeral da emancipación das colonias españolas de América.
- Os trazos básicos da evolución política, económica e social do reinado de Sabela II.
- As etapas políticas do Sexenio democrático.
- As características xerais dos movementos nacionalistas.
- O proceso de formación de novos Estados en Europa.
- As primeiras formas de protesta obreira.
- Os trazos básicos das ideoloxías marxista e anarquista, valorando a súa incidencia no movemento obreiro.
- As características dos movementos artísticos do romanticismo e do realismo.

Carga horaria: 12 sesións

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMP. CLAVE
a,b,c,e,f,g,h,l	3.1. Restauración absolutista e vagas revolucionarias	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3.1. Coñecer os principios da Restauración absolutista e os intentos revolucionarios que se lle opuxeron. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3.1.1. Identifica os principios da Restauración absolutista en documentos. ▪ 3.1.2. Analiza e comenta o mapa resultante do Congreso de Viena. 	CSC CAA CCL CD

			<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3.1.3. Identificar os principais acontecementos das vagas revolucionarias de 1820, 30 e 48. 	
a,b,c,e,f,g,h,l	3.2. Fernando VII e a independencia da América española	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3.2. Coñecer e valorar o enfrontamento entre absolutismo e liberalismo durante o reinado de Fernando VII e o proceso de independencia das colonias españolas en América. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3.2.1. Describe a ideoloxía dominante nos diferentes períodos do reinado de Fernando VII. ▪ 3.2.2. Explica e valora o pronunciamento como medio para establecer o liberalismo. ▪ 3.2.3. Explica as circunstancias que favoreceron os procesos de independencia das colonias españolas de América. 	CSC CAA CCL
a,b,c,e,f,g,h,l	3.3. O reinado de Sabela II	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3.3. Identificar os trazos básicos da evolución política, económica e social do reinado de Sabela II. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3.3.1. Caracteriza os bandos enfrontados nas guerras carlistas. ▪ 3.3.2. Describe a tendencia dominante nos diferentes períodos do reinado de Sabela II. ▪ 3.3.3. Analiza e compara Constitución do reinado. 	CSC CAA CCL
a,b,c,e,f,g,h,l	3.4. O Sexenio democrático	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3.4. Diferenciar e analizar as etapas políticas do Sexenio democrático. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3.4.1. Identifica e describe os diferentes réximes políticos durante o 	CSC CAA CCL

			<p>Sexenio.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 3.4.2. Caracteriza o reinado de Amadeo de Savoia. ▪ 3.4.3. Sintetiza as características das diferentes posicións dos republicanos durante a Primeira República. 	
a,b,c,e,f,g,h,l,ñ	3.5. A Galicia liberal	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3.5. Coñecer e valorar as especificidades da Galicia liberal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3.5.1. Coñece e valora os intentos de establecer o liberalismo desde Galicia. ▪ 3.5.2. Caracteriza as dificultades que en Galicia tivo o liberalismo e os inicios do movemento provincialista. ▪ 3.5.3. Explica as principais transformacións económicas da Galicia liberal a partir da análise de gráficas e táboas de datos. 	CSC CAA CCL CMCC T
a,b,c,e,f,g,h,l	3.6. Nacionalismo e novos Estados en Europa	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3.6. Identificar os trazos do nacionalismo e coñecer o proceso de formación do novo Estado de Alemaña e Italia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3.6.1. Identifica os elementos básicos dos nacionalismos a partir da análise de documentos. ▪ 3.6.2. Diferenza os tipos de nacionalismo do século XIX. ▪ 3.6.3. Sintetiza os procesos de formación dos novos Estados 	CSC CAA CCL CD

			de Italia e Alemaña e analiza os mapas da evolución da súa formación.	
a,b,c,e,f,g,h,l	3.7.Os inicios do movemento obreiro	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3.7.Coñecer e diferenciar as primeiras formas de organización e protesta proletaria, así como os trazos básicos do marxismo e do anarquismo valorando a súa incidencia no movemento obreiro. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3.7.1.Describe as primeiras formas de protesta obreira. ▪ 3.7.2.Coñece os principios teóricos do marxismo e do anarquismo e valora a súa influencia no movemento obreiro. ▪ 3.7.3.Explica a formación da AIT, os seus obxectivos e dificultades. 	CSC CAA CCL
a,b,c,e,f,g,h,l,n	3.8.Romanticismo e realismo	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3.8.Analizar e diferenciar as características do movemento artístico do romanticismo e do realismo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3.8.1.Identifica elementos característicos do romanticismo e do realismo a partir da análise de obras representativas. 	CSC CAA CCL CD CCEC

U. D. 4. Estado burgués e imperialismo

Nesta unidade temática trabállase:

- As características do Estado burgués.
- Os trazos básicos das principais potencias burguesas do século XIX.
- Os avances máis salientables das conquistas sociais da época, con especial atención ás alcanzadas polas mulleres.
- Os avances científicos, técnicos e organizativos da segunda revolución industrial.
- As principais causas e consecuencias da revolución demográfica.
- As bases e os feitos máis destacados da época do réxime da Restauración borbónica en España.
- Os trazos básicos da Galicia dominada polo caciquismo.

- Os rexionalismos e nacionalismos periféricos en España.
- As características dos estilos artísticos do impresionismo e postimpresionismo.

Carga horaria: 9 sesións

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMP. CLAVE
a,b,c,e,f,g,h,l	4.1. Estado burgués e movementos sociais	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 4.1. Coñecer as características do Estado burgués e os movementos reivindicativos das mulleres e do mundo obreiro. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 4.1.1. Describe os trazos característicos do Estado burgués do século XIX. ▪ 4.1.2. Explica os avances do movemento obreiro e valora os acordos da Segunda Internacional. ▪ 4.1.3. Valora os esforzos do movemento sufraxista e as súas realizacións. 	CSC CAA CCL
a,b,c,e,f,g,h,l,m	4.2. Segunda revolución industrial. Ciencia e tecnoloxía	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 4.2. Identificar avances científicos, técnicos e organizativos da segunda revolución industrial, así como os seus trazos característicos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 4.2.1. Identifica os trazos característicos da segunda revolución industrial. ▪ 4.2.2. Describe e valora os novos métodos de traballo e de organización empresarial a partir do comentario e análise de fontes documentais e gráficas. ▪ 4.2.3. Busca información na rede para elaborar un breve informe 	CSC CAA CCL CD CMCC T

			sobre algún invento significativo da segunda revolución industrial.	
a,b,c,e,f,g,h,l	4.3.As transformacións demográficas	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 4.3.Analizar as principais causas e consecuencias da revolución demográfica. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 4.3.1.Explica as principais razóns que explican o crecemento demográfico do século XIX. ▪ 4.3.2.Enuncia as causas do éxodo rural e da emigración no século XIX. ▪ 4.3.3.Analiza e compara datos estatísticos a partir de gráficas e táboas de datos. 	CSC CAA CCL CMCC T
a,b,c,e,f,g,h,l	4.4.Expansión colonial e imperialismo	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 4.4.Identificar as causas e consecuencias da formación dos imperios coloniais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 4.4.1.Identifica e describe as causas da formación dos imperios coloniais. ▪ 4.4.2.Analiza e compara mapas históricos relacionados coas consecuencias do colonialismo. ▪ 4.4.3.Valora os acordos dos Congreso de Berlín de 1885. 	CSC CAA CCL CD CMCC T
a,b,c,e,f,g,h,l	4.5.O réxime da Restauración borbónica en España	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 4.5.Describir os feitos máis significativos dos reinados de Afonso XII e Afonso XIII. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 4.5.1.Define os trazos básicos do sistema canovista. ▪ 4.5.2.Identifica e describe os acontecementos máis 	CSC CAA CCL

			<p>destacados do período da Restauración borbónica.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 4.5.3.Elabora un mapa conceptual cos principais acontecementos da crise dos sistema da Restauración. 	
a,b,c,e,f,g,h,l,ñ	4.6.A Galicia dos caciques	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 4.6.Sintetizar as características políticas, económicas e sociais da Galicia caciquil do século XIX 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 4.6.1.Identifica os elementos de control e poder dos caciques galegos. ▪ 4.6.2.Coñece e valora o movemento agrarista. ▪ 4.6.3.Analiza e valora a evolución económica da Galicia de finais do século XIX e comezos do XX. 	CSC CAA CCL
a,b,c,e,f,g,h,l,ñ	4.7.Rexionalismos e nacionalismos periféricos en España	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 4.7.Coñecer e valorar os rexionalismos e nacionalismos periféricos españois da época da Restauración. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 4.7.1.Describe as causas do nacemento dos nacionalismos periféricos en España. ▪ 4.7.2.Caracteriza os trazos e a evolución do galeguismo e busca na rede imaxes e textos relacionados. ▪ 4.7.3.Analiza e comenta documentos relacionados cos nacionalismos catalán vasco e galego. 	CSC CAA CCL CD

a,b,c,e,f,g,h,l,n	4.8.Impresionismo e postimpresionismo	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 4.8. Identificar as características e valorar as obras dos máis destacados artistas impresionistas e postimpresionistas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 4.8.1. Identifica elementos característicos do impresionismo e postimpresionismo en obras dos máis destacados artistas destes movementos. ▪ 4.8.2. Valora os cambios estéticos que supuxeron no seu momento estes estilos artísticos. ▪ 4.8.3. Selecciona obras na rede e elabora un breve dossier sobre elas. 	CSC CAA CCL CD CCEC
-------------------	---------------------------------------	--	--	---------------------------------

U. D. 5. O mundo entre guerras

Nesta unidade temática trabállase:

- As principais causas e consecuencias máis destacadas das dúas guerras mundiais.
- Os trazos básicos do desenvolvemento das dúas conflagracións mundiais, así como os puntos máis salientables das condicións da paz.
- Os organismos internacionais encargados de velar pola paz.
- Os puntos clave do proceso revolucionario ruso de 1917.
- Os aspectos máis destacados da organización do Estado soviético con Lenin e Stalin.
- Os postulados básicos dos sistemas fascistas.
- As actuacións máis destacadas dos réximes de Mussolini e Hitler.
- Os trazos básicos da crise da Bolsa de 1929 e as consecuencias que dela se derivaron.
- O movemento artístico das vangardas históricas.

Carga horaria: 12 sesións

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE	COMP. CLAVE
------------	----------	-------------------------	---------------	-------------

			APRENDIZAXE	
a,b,c,e,f,g,h,l	5.1. A Primeira Guerra Mundial	<ul style="list-style-type: none"> 5.1.Explicar as causas e consecuencias da Primeira Guerra Mundial. 	<ul style="list-style-type: none"> 5.1.1. Explica as causas da Primeira Guerra Mundial e valora as magnitudes do conflito. 5.1.2.Analiza e comenta mapas históricos relacionados coa evolución das fronteas bélicas e o novo mapa europeo que xurdiu ao seu remate. 5.1.3.Comenta a organización da paz e as súas consecuencias. 	CSC CAA CCL CD
a,b,c,e,f,g,h,l	5.2.A Revolución rusa e o Estado soviético	<ul style="list-style-type: none"> 5.2.Identificar os puntos clave do proceso revolucionario ruso e da formación do Estado soviético. 	<ul style="list-style-type: none"> 5.2.1.Explica a situación da Rusia tsarista e valora os seus trazos no estoupido da revolución de 1917. 5.2.2.Coñece os aspectos máis destacados da organización do Estado soviético con Lenin e Stalin. 5.2.3.Analiza e comenta textos, imaxes e táboas de datos relacionados coa URSS de lenin e Stalin. 	CSC CAA CCL CD
a,b,c,e,f,g,h,l	5.3.O fascismo. A Italia de Mussolini	<ul style="list-style-type: none"> 5.3.Coñecer os postulados básicos do fascismo e as principais características 	<ul style="list-style-type: none"> 5.3.1.Describe e comenta os trazos básicos do fascismo. 5.3.2.Explica e valora as 	CSC CAA CCL

		da Italia de Mussolini.	consecuencias que se derivan da aceptación do principio de desigualdade entre os seres humanos. <ul style="list-style-type: none"> ▪ 5.3.3.Sintetiza o proceso de ascenso ao poder de Mussolini e as realizacións máis destacadas do seu goberno. 	
a,b,c,e,f,g,h,l	5.4.A crise de 1929 e a Gran Depresión	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 5.4.Comprender as causas do crac da Bolsa de Nova York e as consecuencias que dela se derivaron. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 5.4.1.Identifica os factores que desencadearon o crac de 1929. ▪ 5.4.2.Relaciona a crise neoiorquina coa depresión mundial ▪ 5.4.3.Analiza e comenta gráficas e táboas de datos relacionados coas consecuencias da crise de 1929. 	CSC CAA CCL CMCCT
a,b,c,e,f,g,h,l	5.5.O nazismo. A Alemaña de Hitler	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 5.5. Coñecer as características do nazismo e as actuacións máis destacadas da Alemaña de Hitler. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 5.5.1. Describe e comenta os trazos característicos do nazismo destacando so relacionados co antisemitismo e a súa relación co holocausto. ▪ 5.5.2.Sintetiza o proceso de ascenso nazi ao poder en Alemaña. ▪ 5.5.3.Comenta os trazos da 	CSC CAA CCL

			Alemaña nazi e a súa fin.	
a,b,c,e,f,g,h,l	5.6.A Segunda Guerra Mundial	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 5.6. Explicar as causas e consecuencias da Segunda Guerra Mundial. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 5.6.1. Explica as causas da Segunda Guerra Mundial e valora as magnitudes do conflito. ▪ 6.1.2. Analiza e comenta mapas históricos relacionados coa evolución das fronteas bélicas e o novo mapa europeo que xurdiu ao seu remate. ▪ 6.1.3. Comenta a organización da paz e as súas consecuencias. 	CSC CAA CCL CD
a,b,c,e,f,g,h,l,n,ñ	5.7.As vanguardas pictóricas	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 5.7. Analizar e valorar as manifestacións artísticas da arte das vanguardas, con especial atención a Galicia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 5.7.1. Analiza e valora a estética das vanguardas pictóricas. ▪ 5.7.2. Identifica trazos característicos deste movemento en obras previamente seleccionadas na rede. ▪ 5.7.3. Valora a obra do artista galego Carlos Masside desde o punto de vista estético e como testemuña da súa época a través da súa obra gráfica. 	CSC CAA CCL CD CCEC

U. D. 6. República e ditadura en España

Nesta unidade temática trabállase:

- As diferenzas entre o sistema democrático e o ditatorial, identificando os seus trazos básicos.
- A ditadura de Primo de Rivera.
- A situación na que se proclamou a Segunda República.
- As etapas da Segunda República, as súas realizacións e dificultades.
- O contexto no que se iniciou e desenvolveu a Guerra Civil.
- A evolución política, cultural e socioeconómica de España e Galicia durante o franquismo.
- O papel e actividades da oposición ao franquismo.
- A arte das vangardas en España e a obra de Picasso.

Carga horaria: 12 sesións

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMP. CLAVE
a,b,c,e,f,g,h,l	6.1. A ditadura de Primo de Rivera e a fin da Monarquía.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 6.1. Caracterizar a ditadura de Primo de Rivera, as súa evolución e fin. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 6.1.1. Identifica as razóns de Primo de Rivera para iniciar a ditadura a partir da análise de documentos. ▪ 6.1.2. Caracteriza as etapas do mandato de Primo de Rivera. ▪ 6.1.3. Valora as forzas da oposición e a fin da ditadura. 	CSC CAA CCL
a,b,c,e,f,g,h,l	6.2. A Segunda República	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 6.2. Coñecer o contexto de proclamación da Segunda República e describir as súas etapas e principais realizacións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 6.2.1. Explica o contexto de proclamación da Segunda República. ▪ 6.2.2. Analiza e valora as principais realizacións, así como as dificultades nas diferentes etapas da Segunda República. 	CSC CAA CCL

			<ul style="list-style-type: none"> ▪ 6.2.3. Comprende e valora as diferenzas entre ditadura e democracia. 	
a,b,c,e,f,g,h,l,ñ	6.3. Galicia durante a Segunda República	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 6.3. Coñecer as especificidades de Galicia durante a Segunda República con atención especial ao proceso autonómico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 6.3.1. Coñece os trazos específicos da Segunda República en Galicia. ▪ 6.3.2. Identifica e valora a ideoloxía e o traballo das forzas políticas máis involucradas na aprobación do Estatuto de Autonomía. ▪ 6.3.3. Analiza e comenta aspectos do Estatuto de 1936. 	CSC CAA CCL
a,b,c,e,f,g,h,l	6.4.A Guerra Civil	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 6.4. Coñecer o contexto no que se iniciou e desenvolveu a Guerra Civil, así como as forzas que apoiaron aos dous bandos e as consecuencias da derrota republicana. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 6.4.1. Enuncia as causas do inicio da Guerra Civil e describe o proxecto dos sublevados. ▪ 6.4.2. Caracteriza a ideoloxía e forzas que apoiaron aos dous bandos enfrontados. ▪ 6.4.3. Analiza e comenta, a través de mapas históricos e imaxes, a evolución da guerra e as actuacións do goberno de Burgos e da República nas 	CSC CAA CCL CD

			<p>respectivas zonas de control.</p> <ul style="list-style-type: none"> 6.4.4. Valora as consecuencias da Guerra Civil. 	
a,b,c,e,f,g,h,l	6.5.A ditadura de Franco	<ul style="list-style-type: none"> 6.5. Identificar os trazos básicos da política, cultura e socioeconomía de España durante a ditadura franquista. 	<ul style="list-style-type: none"> 6.5.1. Enumera as razóns para considerar ditadura o sistema franquista. 6.5.2. Describe os trazos políticos do franquismo e as súas consecuencias na orde internacional. 6.5.3. Comenta a evolución económica do franquismo a partir de documentos, gráficas e datos estatísticos. 6.5.4. Enuncia as principais forzas de oposición e caracteriza os derradeiros anos do franquismo. 	CSC CAA CCL CMCCT
a,b,c,e,f,g,h,l,ñ	6.6. Galicia no franquismo	<ul style="list-style-type: none"> 6.6. Explicar os trazos específicos da ditadura franquista en Galicia, destacando o papel da guerrilla e o drama do exilio. 	<ul style="list-style-type: none"> 6.6.1. Valora a existencia do poderoso movemento de resistencia ao franquismo que foi a guerrilla. 6.6.2. Describe a evolución económica en Galicia durante o franquismo e o papel de emigración como fonte de divisas. 6.6.3. Analiza, 	CSC CAA CCL

			comenta e valora so sucesos de Ferrol do 10 de marzo de 1972.	
a,b,c,e,f,g,h,l,n,ñ	6.7.As vangardas en España. Picasso	<ul style="list-style-type: none"> 6.7.Analizar e valorar a arte das vangardas en España e Galicia, destacando a obra de Picasso. 	<ul style="list-style-type: none"> 6.7.1.Identifica elementos característicos das vangardas artísticas na obra de artistas españois e galegos. 6.7.2.Analiza e valora algunha obra deste estilo seleccionada na rede. 6.7.3.Busca información na rede e elabora un informe sobre a significación da obra de Picasso. 	CSC CAA CCL CD CCEC

U. D. 7. A división do mundo en bloques

Nesta unidade temática trabállase:

- A división do mundo en bloques tras a fin da Segunda Guerra Mundial.
- As características da Guerra Fría e coñecer os conflitos máis salientables.
- Os elementos ideolóxicos, políticos, económicos, militares e culturais do bloque occidental e oriental.
- As dificultades do bloque oriental.
- O proceso de descolonización.
- As características do Terceiro mundo.
- A arte das postvangardas artísticas.

Carga horaria: 12 sesións

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMP. CLAVE
a,b,c,e,f,g,h,l	7.1. A bipolarización das relacións internacionais	<ul style="list-style-type: none"> 7.1.Comprender a división do mundo en bloques tras a fin da Segunda Guerra 	<ul style="list-style-type: none"> 7.1.1. Define o concepto de bipolaridade na Guerra Fría. 7.1.2.Enuncia os elementos de 	CSC CAA CCL

		Mundial e definir as súas características.	<p>cohesión de cada un dos bloques.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 7.1.3. Caracteriza os trazos do enfrontamento bipolar. 	
a,b,c,e,f,g,h,l	7.2. A Guerra Fría	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 7.2. Coñecer os trazos da Guerra Fría e caracterizar as súas fases e conflitos máis destacados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 7.2.1. Caracteriza o novo tipo de tensión internacional durante a Guerra Fría. ▪ 7.2.2. Nomea os conflitos máis destacados da etapa e sintetiza as causas e consecuencias. ▪ 7.2.3. Valora a significación da guerra de Vietnam e da Afganistán para as superpotencias da Guerra Fría. 	CSC CAA CCL
a,b,c,e,f,g,h,l	7.3. Democracias liberais	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 7.3. Caracterizar os trazos políticos, económicos e sociais das democracias liberais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 7.3.1. Define as características políticas e económicas dos réximes das democracias liberais e valora os avances relacionados co estado do benestar en Europa. ▪ 7.3.2. Analiza e valora os movementos sociais e de protesta dos países do bloque occidental. ▪ 7.3.3. Consulta a rede para obter datos cos que 	CSC CAA CCL CD

			elaborar un breve informe sobre os movementos en defensa dos dereitos políticos dos negros en EEUU e Sudáfrica.	
a,b,c,e,f,g,h,l	7.4.Democracias populares	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 7.4. 7.3.Caracterizar os trazos políticos, económicos e sociais das democracias populares. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 7.4.1. Define as características políticas e económicas dos réximes das democracias populares. ▪ 7.4.2.Analiza os exemplos de Iugoslavia e China como excepcións á imposición do modelo soviético. ▪ 7.4.3.Define e valora as dificultades do bloque socialista e a crise do socialismo real. 	CSC CAA CCL
a,b,c,e,f,g,h,l	7.5.A descolonización	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 7.5.Coñecer e valorar o proceso de descolonización. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 7.5.1.Define o concepto de descolonización e sitúa o proceso no tempo e no espazo ▪ 7.5.2.Sitúa nun mapa mundi os novos países organizados segundo as fases da súa independencia. ▪ 7.5.3.Busca información complementaria na rede sobre a 	CSC CAA CCL CD

			<p>figura de Gandhi e a súa significación na independencia de India e nos movementos pacifistas que inspirou.</p>	
a,b,c,e,f,g,h,l	7.6.O terceiro mundo	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 7.6.Describir as características do Terceiro Mundo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 7.6.1.Define o concepto de Terceiro Mundo e sitúa sobre un mapa o espazo que abrangue. ▪ 7.6.2.Define o movemento dos Non Aliñados e valora o seu papel no mundo bipolar da Guerra Fría. ▪ 7.3.3.Analiza datos estatísticos cos que valorar as realidades do Terceiro Mundo. 	CSC CAA CCL CMCC T
a,b,c,e,f,g,h,l,n	7.7.As postvanguardas artísticas	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 7.7.Coñecer as tendencias da arte na etapa da Guerra Fría. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 7.7.1.Analiza tendencias da renovación da arquitectura, da escultura e da pintura. ▪ 7.7.2.Valora a falta dunha única tendencia como valor enriquecedor das artes. ▪ 7.7.3.Busca na rede algunha obra artística representativa do período para analizala e comentala. 	CSC CAA CCL CD CCEC

U. D. 8. Globalización e supremacía de EE UU

Nesta unidade temática trabállase:

- Os avances técnicos e científicos do mundo actual.
- O actual sistema da globalización, así como a contestación ao sistema.
- Os trazos básicos da nova orde internacional tras a fin da Guerra Fría.
- O proceso de integración da Europa unida e valorar o seu proceso.
- As características xerais da situación actual dos países de América Latina.
- Os trazos básicos do desenvolvemento económico dos países máis prósperos de Asia oriental.
- As características do mundo islámico.
- As tendencias da arte actual.

Carga horaria: 9 sesións

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMP. CLAVE
a,b,c,e,f,g,h,l,m	8.1. Terceira revolución industrial. Globalización e crise económica	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 8.1. Valorar os avances técnicos e científicos do mundo actual e os seus efectos na globalización. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 8.1.1. Identifica as características da terceira revolución industrial. ▪ 8.1.2. Comenta os trazos da globalización e dos movementos alternativos e/ou contrarios a ela. ▪ 8.1.3. Selecciona unha novidade do campo dixital actual e comenta a importancia na vida cotiá. ▪ 8.1.4. Describe a orixe e os trazos da crise económica iniciada en 2008. 	CSC CAA CCL CD
a,b,c,e,f,g,h,l	8.2. A orde internacional na pos-Guerra Fría	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 8.2. Caracterizar esta fase histórica destacando o papel de EE UU e a orde internacional 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 8.2.1. Valora a supremacía de EE UU tras a desaparición da URSS. ▪ 8.2.2. Coñece o proceso de 	CSC CAA CCL

		xurdida tras a fin da Guerra Fría.	<p>desintegración de Iugoslavia.</p> <ul style="list-style-type: none"> 8.2.3. Identifica as principais zonas de conflito en África e as características desas guerras. 	
a,b,c,e,f,g,h,l	8.3.A Unión Europea	<ul style="list-style-type: none"> 8.3. Coñecer o proceso de formación e ampliación da Europa Comunitaria. 	<ul style="list-style-type: none"> 8.3.1. Coñece as orixes da Europa unida e sitúa no tempo os inicios do proceso. 8.3.2. Localiza nun mapa os países que forman parte da UE. 8.3.3. Confecciona un eixe do tempo coas fases de ampliación da Europa Comunitaria. 8.3.4. Explica o funcionamento das institucións europeas. 	CSC CAA CCL
a,b,c,e,f,g,h,l	8.4. América Latina	<ul style="list-style-type: none"> 8.4. Coñecer a evolución económica e política do conxunto dos países de América Latina. 	<ul style="list-style-type: none"> 8.4.1. Identifica trazos comúns nos países de América Latina durante a segunda metade do século XX e comezos do XXI. 8.4.2. Describe procesos evolutivos cara á maior democratización na maioría dos países de América Latina. 8.4.3. Analiza e comenta táboas de datos sobre valores 	CSC CAA CCL CMCCT

			demográficos, económicos e sociais de América Latina.	
a,b,c,e,f,g,h,l	8.5.Os países de Asia Oriental	<ul style="list-style-type: none"> 8.5.Caracterizar as economías consolidadas e emerxentes de Asia. 	<ul style="list-style-type: none"> 8.5.1.Describe o crecemento xaponés e nomea os principais sectores económicos do seu desenvolvemento. 8.5.2.Describe os elementos que permiten o crecemento económico chinés. 8.5.3.Caracteriza as economías emerxentes do sueste de Asia. 	CSC CAA CCL
a,b,c,e,f,g,h,l	8.6.O mundo islámico	<ul style="list-style-type: none"> 8.6.Comprender o papel que o islam exerce nos países de maioría musulmá e caracterizar as manifestacións do terrorismo xihadista. 	<ul style="list-style-type: none"> 8.6.1.Valora o papel que a relixión exerce nos países musulmáns. 8.6.2.Analiza os conflitos máis significativos no mundo musulmán. 8.6.3.Analiza as accións e efectos do terrorismo xihadista no mundo actual. 	CSC CAA CCL
a,b,c,e,f,g,h,l	8.7.Un mundo multipolar	<ul style="list-style-type: none"> 8.7.Caracterizar as relacións internacionais a partir dos ataques terroristas do 11-9-2001. 	<ul style="list-style-type: none"> 8.7.1.Explica as tendencias actuais das relacións internacionais orixinadas a partir dos ataques terroristas a EE UU en 2001. 8.7.2.Valora a 	CSC CAA CCL

			<p>existencia de varios núcleos de poder superadores do sistema bipolar da Guerra Fría e da supremacía e EE UU nos anos posteriores á desaparición da URSS.</p> <ul style="list-style-type: none"> 8.7.3. Identifica os novos centros de poder mundial e as relacións e intereses mutuos. 	
a,b,c,e,f,g,h,l,n	8.8. A arte actual	<ul style="list-style-type: none"> 8.8. Comprender e valorar a enorme diversidade de linguaxes e expresións artísticas características do momento actual. 	<ul style="list-style-type: none"> 8.8.1. Comenta as tendencias dominantes na arquitectura actual. 8.8.2. Visita unha exposición –real ou virtual- e redacta un informe valorativo da obra exposta. 8.8.3. Busca na rede algunha obra actual para contextualizala, describirla e valorala. 	CSC CAA CCL CD CCEC

U. D. 9. España en democracia

Nesta unidade temática trabállase:

- Os feitos e procesos básicos da transición democrática en España.
- O actual sistema político español.
- A actual Constitución española.
- As principais realización dos sucesivos gobernos democráticos.
- Os trazos básicos da Galicia autonómica.
- A arte actual en España.

Carga horaria: 12 sesións

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMP. CLAVE
a,b,c,e,f,g,h,l	9.1. A transición democrática	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 9.1. Coñecer e valorar os feitos básicos da transición democrática. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 9.1.1. Describe o proceso de transición desde a ditadura franquista á democracia da monarquía parlamentaria. ▪ 9.1.2. Describe e valora a actuación do primeiro goberno de Suárez. ▪ 9.1.3. Analiza os resultados das primeiras eleccións democráticas da transición. 	CSC CAA CCL
a,b,c,e,f,g,h,l	9.2.A Constitución de 1978. O Estado das Autonomías	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 9.2. Analizar o actual sistema político da España das Autonomías e coñecer os trazos básicos da Constitución de 1978. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 9.2.1. Identifica os trazos básicos da Constitución de 1978 e valora os seus principios reitores. ▪ 9.2.2. Analiza a organización dos poderes do Estado. ▪ 9.2.3. Coñece e localiza no mapa as Comunidades 	CSC CAA CCL

			e cidades Autónomas, as respectivas capitais e as datas de aprobación dos seus Estatutos.	
a,b,c,e,f,g,h,l	9.3.A alternancia democrática dos gobernos	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 9.3. Identificar as principais realizacións dos diferentes gobernos democráticos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 9.3.1. Elabora un esquema no que sintetiza as principais realizacións dos gobernos da UCD, PSOE e PP. ▪ 9.3.2. Explica e valora o intento de golpe de Estado de 1981. ▪ 9.3.3. Elabora un eixe cronolóxico coas datas dos gobernos da democracia. 	CSC CAA CCL
a,b,c,e,f,g,h,l,ñ	9.4.A Galicia autonómica	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 9.4. Describir o proceso autonómico galego e caracterizar os seus trazos básicos, así como identificar as diferentes forzas políticas que gobernaron. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 9.4.1. Describe os pasos do proceso autonómico galego. ▪ 9.4.2. Analiza e comenta os trazos básicos do Estatuto de Autonomía. ▪ 9.4.3. Caracteriza o sistema político autonómico. ▪ 9.4.4. Elabora un eixe cronolóxico coas datas dos gobernos autonómicos. ▪ 9.4.5. Comenta os trazos demográficos, económicos e sociais da Galicia autonómica. 	CSC CAA CCL CMCCT

a,b,c,e,f,g,h,l,n,ñ	9.5.Tendencias artísticas actuais en España	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 9.5.Analizar e valorar a arte actual en España. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 9.5.1.Analiza e comenta as últimas tendencias artísticas en España. ▪ 9.5.2.Selecciona unha obra arquitectónica, outra escultórica e outra pictórica actual de artistas españois e comenta os seus valores artísticos. ▪ 9.5.3.Busca na rede a obra actual dun artista galego e analiza e comenta o seu contido, significación e técnica empregada na súa realización. 	CSC CAA CCL CD CCEC
---------------------	--	---	--	---------------------------------

3. METODOLOXÍA DIDÁCTICA

A metodoloxía didáctica nesta etapa será nomeadamente activa e participativa, favorecendo o traballo individual e o cooperativo do alumnado, así como o logro dos obxectivos e das competencias correspondentes.

O tratamento metodolóxico da materia débese axustar ao nivel competencial inicial do alumnado, partindo cando cumpra de aprendizaxes máis simples, respectando ritmos e estilos de aprendizaxe que teñan en conta a atención á diversidade. Xeografía e Historia permite desenvolver metodoloxías activas, nas que o traballo individual e cooperativo e a aprendizaxe por proxectos estean permanentemente presentes, con elaboración de diferentes tipos de materiais, integrando de xeito especial as tecnoloxías da información e da comunicación e cun enfoque orientado á realización de tarefas e á resolución de problemas. É moi importante ter presente o papel do/da docente como orientador/a, promotor/a e facilitador/a do desenvolvemento competencial do alumnado, e non esquecer a adecuada coordinación entre docentes.

Procurarase combinar o traballo expositivo do profesorado coa participación activa do alumnado.

A motivación é un aspecto importante para acadar unha ensinanza eficaz. Para promover que sexa positiva, é necesario que os temas de estudo conecten directamente cos intereses do alumnado. O emprego de medios audiovisuais, o achegamento a problemas do seu contorno, as saídas programadas, etc. constitúen estratexias motivadoras e atractivas.

Partindo destas consideracións, as diferentes Unidades Didácticas deben enfocarse non como un conxunto de feitos illados, senón como un conxunto de procesos e de problemas nos que se analicen as súas causas e as súas consecuencias e as relacións existentes entre elas.

Na ensinanza da Historia, e en función dos contidos a tratar, convén empregar distintas estratexias metodolóxicas. A exposición do profesor/a será necesaria, sobre todo, ao tratar contidos conceptuais de maior complexidade porque lle permitirá ao alumnado un mellor acceso a eles. Para outros contidos, as estratexias de descubrimento ou de indagación, mediante materiais que se lle proporcionen, tamén serán necesarias porque o alumnado, ao indagar en diversas fontes, constrúen o seu propio coñecemento en lugar de recibir a información xa elaborada.

O plan de traballo dunha clase variará segundo os temas a tratar:

Para a ensinanza de parcelas máis antigas que é difícil que o alumnado se sitúe, ou para aspectos da Historia que, polo seu afastamento espazo-temporal, non teñen unha repercusión recoñecible no contorno, sería:

- A presentación dos problemas por parte do profesor/a.
- A consideración conxunta profesorado-alumnado das distintas alternativas posibles de interpretación.
- O acordo sobre a natureza e sobre as causas do proceso histórico en cuestión.
- A comprobación das conclusións con exemplos concretos, sempre que sexan procesos xerais.

Para abordar os aspectos relacionados co mundo actual e para o estudo de aspectos da historia máis próxima, a vía sería partir do concreto para chegar ao abstracto e, apoiándose en datos do contorno próximo, inducir a curiosidade de por que é así e ir relacionando a historia local cos seus condicionantes externos para intentar alcanzar unha comprensión de estruturas e de procesos máis amplos, pois non se pode entender o medio no que se desenvolve o alumnado desconectado das súas referencias máis xerais.

A primeira das actividades de cada unha das Unidades Didácticas actuará de ámbito motivador para o tema central abordado e para que o alumnado manifeste as súas opinións e sexan conscientes do que coñecen e do que descoñecen. Así o profesor/a estará en condicións de axustar a proposta de actividades, incorporando as conclusións desta primeira sesión. A presentación pode ser distinta en cada caso: enquisa, visualización dun fragmento dun vídeo, observación de gráficos, comparación de debuxos, pinturas, fotografías, etc.

Na parte práctica traballarase con diferentes tipos de mapas, gráficos, estatísticas económicas, documentos de textos, material gráfico, ...

O libro de Xeografía e Historia do Consorcio Editorial Galego será o libro de **texto de apoio**. Alén diso recorreremos a outros apoios, bibliográficos, gráficos (imaxes, mapas, power-point, etc.)

A fin de reforzar conceptos, e segundo o permita a dinámica da aula, recorreremos ao proxectar filmes ou documentais, lectura de textos, e outros recursos relacionados co tema explicado.

4. AVALIACIÓN E CUALIFICACIÓN.

A avaliación do proceso de aprendizaxe do alumnado de educación secundaria obrigatoria será continua, formativa e integradora.

No proceso de avaliación continua, cando o progreso dun alumno ou unha alumna non sexa o adecuado, estableceranse medidas de reforzo educativo. Estas medidas adoptaranse en calquera momento do curso, tan pronto como se detecten as dificultades, e estarán dirixidas a garantir a adquisición das competencias imprescindibles para continuar o proceso educativo.

A avaliación das aprendizaxes dos alumnos e das alumnas terá un carácter formativo e será un instrumento para a mellora tanto dos procesos de ensino como dos procesos de aprendizaxe.

Isto non implica a obrigatoriedade de realizar exames de recuperación específicos das diferentes Unidades Didácticas.

Criterios de cualificación

1.- En cada unha das avaliacións realizaranse un mínimo dun exame e outras probas puntuais, en función do tempo que se dispoña e da marcha da materia.

2.- Cada exame ou proba será valorada de 0 a 10 puntos, e nel poderán figurar preguntas, conceptos, gráficas, debuxos, textos a interpretar, textos para completar, etc. segundo sexa o tema ou temas a examinar. Para cualificar os exames teranse en conta os criterios xerais e específicos da materia, así como a claridade na expresión, a expresión escrita tanto gramatical como ortográfica, a coherencia na exposición das ideas, a adecuación nas respostas, a elaboración dun discurso lóxico, un uso correcto e rigoroso da terminoloxía básica, a capacidade de relación, análise e comprensión dos feitos.

O alumnado ha de coñecer con anterioridade o tipo de exercicios que vai realizar e farase constar no exame a puntuación de cada pregunta.

3.- A cualificación dos exames supón até un mínimo do 85% no total da nota da avaliación.

4.- O traballo diario e a consecución dos obxectivos actitudinais contará até un máximo do 15% no total da nota da avaliación.

O alumnado levará ao día un caderno de traballo para a materia. Nel constarán apuntamentos, actividades e vocabulario. Este caderno deberá estar ao día e completo, ordenado, ben presentado e seguindo as directrices que indique o profesor; sendo a ferramenta que reflicte o traballo diario da/o alumna/o e o interese pola materia.

Cada avaliación, o profesor, revisará os cadernos indicándolle ao alumno os aspectos que tería que corrixir. O caderno será cualificado cunha nota de 0 a 1 puntos que se sumará á nota media dos exames.

A non entrega do traballo diario suporá 1/2 punto negativo.

6.- Para recuperar a materia pendente o profesor pode fixar exercicios e ou exames. A realización deses exercicios e probas é obrigatoria e o non realizalas suporá a non superación da materia.

Cualificación final

A cualificación final será a media aritmética da nota das tres avaliacións. No caso de terse presentado a algunha recuperación terase en conta a nota do exame de recuperación para facer a media.

A nota do aprobado será o 5. As notas inferiores a 5 implican non superar a materia, xa que o redondeo se ten realizado nas respectivas avaliacións.

Avaliación inicial.

Empezarase na primeira quincena de clases cunha avaliación inicial oral ou/e escrita como toma de contacto cos alumnos e para detectar calquera tipo de problemas en canto se refire a coñecementos, actitudes, vocabulario, expresión, etc...

A avaliación inicial facilítanos non só coñecemento acerca do grupo como conxunto, senón que tamén nos proporciona información acerca de diversos aspectos individuais dos nosos estudantes; a partir dela poderemos:

- Identificar os alumnos ou as alumnas que necesitan un maior seguimento ou adaptación de estratexias no seu proceso de aprendizaxe. Débese ter en conta aquel alumnado con necesidades educativas, con altas capacidades e con necesidades non diagnosticadas, pero que requira atención específica.
- Saber as medidas organizativas que cómpre adoptar. (Planificación de reforzos, situación de espazos, xestión de tempos para cada grupo favorecendo a intervención individual).
- Establecer conclusións sobre as medidas curriculares que cómpre adoptar, así como sobre os recursos que se van empregar.
- Analizar o modelo de seguimento que se vai utilizar con cada un deles.
- Acoutar o intervalo de tempo e o modo en que se van avaliar os progresos destes estudantes.
- Fixar o modo en que se vai compartir a información sobre cada alumno ou alumna co resto de docentes que interveñen no seu itinerario de aprendizaxe; especialmente, co titor.

Avaliación extraordinaria

A avaliación extraordinaria consistirá nun exame valorada de 0 a 10 puntos, e nel poderán figurar preguntas, conceptos, gráficas, debuxos, textos a interpretar, textos para completar, etc. Para cualificar os exames teranse en conta os criterios xerais e específicos da materia, así como a claridade na expresión, a expresión escrita tanto gramatical como ortográfica, a coherencia na exposición das ideas, a adecuación nas respostas, a elaboración dun discurso lóxico, un uso correcto e rigoroso da terminoloxía básica, a capacidade de relación, análise e comprensión dos feitos.

A nota do exame supón o 100% da cualificación.

5- MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

Para conseguir que a diversidade non sexa un obstáculo, intentaremos desenvolver a autonomía progresiva dos alumnos, tanto no plano individual como no grupal. Para iso propoñemos actividades que se deben resolver en equipos de traballo, así como a distribución de tarefas compartidas, responsabilidades no grupo, non sen por iso esquecer o traballo individual que nesa etapa debe formar parte do proceso de aprendizaxe do alumnado tendente a unha maior autonomía no proceso.

En función desta proposta, deseñaremos en cada Unidade Didáctica actividades e propostas de traballo que permitan superar deficiencias de aprendizaxe, actividades de REFORZO e ADAPTACIÓNS CURRICULARES . Para iso se estudará cada caso particular coa axuda do DEPARTAMENTO DE ORIENTACIÓN. Tamén se satisfará a demanda de aquel grupo de alumnos que cunha maior madurez demanden niveis máis complexos (chamadas actividades de AMPLIACIÓN).

a) As actividades de reforzo aparecerán en dous momentos da Unidade Didáctica: ao principio dela, onde se interroga sobre os aspectos máis básicos que deben dominar da ESO e que serven de punto de partida para a aprendizaxe de novos contidos e ó final de cada Tema no que se propoñerán algunhas actividades que vaian dirixidas a reafirmar conceptos, procedementos e actitudes que algúns dos alumnos do grupo non asimilaban ben

b) As actividades de ampliación irán dirixidas a aqueles alumnos que pola súa maior madurez intelectual necesiten problemas que lles permitan obter un maior rendemento no proceso de ensinanza-aprendizaxe significativa. Estas actividades serán utilizadas a criterio do profesor, en función das súas necesidades educativas. Cada alumno debe aprender en función da súa capacidade e a isto se dirixe a diversidade de actividades e de criterios avaliadores.

6- TEMAS TRANSVERSAIS.

Os temas transversais abranguen contidos de varias disciplinas e o seu tratamento debe ser abordado dende a complementariedade.

Non poden formularse como un programa paralelo ao desenvolvemento do currículo senón inserido na dinámica diaria do proceso de ensino-aprendizaxe.

Son transversais porque deben impregnar a totalidade das actividades do centro.

Estes temas son:

Educación ambiental

Educación para a paz

Educación do consumidor

Educación vial

Educación para a igualdade de oportunidades entre sexos

Educación para a saúde

Educación na sexualidade

Educación cívica e moral

7- CONTRIBUCIÓN DESENVOLVEMENTO DO PROXECTO LECTOR

O fomento da lectura convértese nunha actividade prioritaria para comprender os textos escritos, para redactar correctamente e para expresarse oralmente de forma axeitada. Nunha área como Xeografía e Historia a falta de competencia lingüística convértese nun dos principais obstáculos. Parece, polo tanto, preciso fomentar a lectura para garantir a comprensión lingüística dos alumnos.

En primeiro lugar, potenciarase a lectura dos libros de texto así como as páxinas específicas dedicadas á lectura.

Empregaranse textos motivadores, normalmente de carácter narrativo ou periodístico, coa finalidade de que os alumnos aprendan Xeografía e Historia non só a través do texto expositivo, senón tamén doutros tipos de texto. Así mesmo ensinaráselles aos alumnos a ler textos históricos dun xeito pautado. Os alumnos aprenderán a situar os textos no seu contexto histórico e xeográfico, e a seleccionar as ideas principais. Por outra banda aprenderán a realizar actividades de contraste de fontes e de integración da información de varias fontes.

En terceiro lugar promoverase que os alumnos lean un conxunto de informacións para que formen a súa propia opinión sobre temas polémicos e de debatelos cos seus compañeiros.

En cuarto lugar intentarase que os alumnos aprendan a identificar os aspectos subxectivos dos textos e a reflexionar sobre a función que cumpriron. Ademais analizarán textos de todo tipo: políticos, testimoniais, literarios, etc.

En quinto lugar, proporcionaranse actividades específicas de comprensión lectora para axudar aos alumnos a comprender o que len ao mesmo tempo que realizan actividades que os axudarán. Estas actividades de comprensión lectora poden ser de varios tipos:

- Actividades sobre o vocabulario máis difícil ou específico.
- Actividades de selección das ideas principais e que están expresadas de forma explícita no texto.
- Actividades sobre as ideas implícitas, os matices do texto e as relacións entre as ideas (causa-efecto, comparación, semellanza ...), difíciles de descubrir polos alumnos, pois adoitan estar ocultos no texto.
- Actividades de realización de cadros, esquemas, táboas, etc., ferramentas que son moi útiles para comprender e estudar.

- Actividades en que se pide ós alumnos que dean a súa opinión persoal e que implican a transformación do estudado en coñecemento propio.

Participación do profesor desta materia no Plan Lector do Centro de acordo ao calendario recomendado polo/a responsable do Proxecto Lector. Este Plan Lector que contempla 50 minutos de lectura semanal e no cal participaremos

O profesor cooperará guiando, informando, interpretando, aclarando, explicando todas as dificultades que se orixinen na lectura ao longo da clase . O mesmo tempo dará exemplo nesta actividades de toda a clase.

A lectura será realizada mantendo as normas de clase (en silencio, boa postura, etc).

O alumnado pode usar os dicionarios da clase ou solicitar a información do profesor.

A fin de contribuír ao proxecto lector do centro proporemos a lectura e posterior análise crítico de pequenos textos relacionados coa materia.

8- INTEGRACIÓN DAS TIC

As novas tecnoloxías da información e a comunicación (TIC) forman parte do proxecto educativo actual. Por unha banda, a aparición de Internet supuxo unha revolución na forma de procurar e tratar a información, ata o punto de que se ten convertido na principal fonte de información para case todos; por iso, cómpre que lles ensinemos aos alumnos a manexar Internet e a aproveitar as posibilidades que ofrece para a nosa materia. As novas tecnoloxías ábrenlles novos camiños e formas de traballar na clase, que poden resultar motivadoras para os alumnos e moi potentes desde o punto de vista didáctico. As posibilidades de traballar coas novas tecnoloxías son varias, cada profesor pode elixir, segundo os seus gustos e necesidades.

- Pódese recorrer a Internet para buscar información sobre actividades ou diversos aspectos da materia.
- Empregaránse recursos multimedia, con presentacións audiovisuais para cada un dos temas do libro. Estas presentacións poden proxectarse de dúas maneiras: ben nun encerado dixital, se o houbera, ben simplemente cun ordenador e un canón. Estas presentacións poden incluír animacións, vídeos, imaxes, esquemas, textos e actividades que poden proxectarse ao longo da explicación na clase e que, sen dúbida, farán máis rica e interesante a exposición.
- Pódense empregar proxectos específicos de investigación en Internet: as WebQuests. Trátase de grandes propostas de investigación que os alumnos realizarán en grupo e que ocuparán varias clases. Cada investigación supón a elaboración dun traballo sobre un tema do curso cuxa información debe buscarse en Internet. As WebQuests poden servir para traballar algúns temas do curso cunha metodoloxía indagadora, diferente da tradicional metodoloxía expositiva común na nosa materia, ao mesmo tempo que lles ensinan aos alumnos a procurar información en Internet e a traballar en grupo.
- Visualización de diferentes videos, CD-Rom etc...

9- ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E/OU EXTRAESCOLARES

A desenvolver cando estean organizadas, presentando para aprobación do Departamento e do Consello Escolar.

10. INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DE ENSINO E PRÁCTICA DOCENTE.

Descritores

- Situar no tempo e no espazo períodos, feitos e procesos históricos relevantes aplicando as convencións habituais no estudo da historia.
- Identificar as causas e consecuencias de feitos e procesos históricos significativos, establecendo conexións entre elas e recoñecendo a causalidade múltiple que comportan os feitos sociais.
- Expoñer as características sociais, económicas e políticas do Antigo Réxime derivando delas as transformacións que se producen en Europa no século XVIII e explicando os trazos significativos do reformismo borbónico en España e en Galicia.
- Identificar os trazos fundamentais das revolucións industriais e liberal-burguesas, valorando os grandes procesos de transformación que experimentou o mundo occidental, e analizando as particularidades destes procesos en España e Galicia en comparación con outros exemplos representativos.
- Explicar as razóns da hexemonía política e económica dos países europeos desde a segunda metade do século XIX, identificando os conflitos e problemas que caracterizan estes anos, tanto entre como dentro dos estados, especialmente os relacionados coa expansión colonial e coas tensións sociais e políticas.
- Caracterizar e situar cronolóxicamente e xeograficamente as grandes transformacións e conflitos mundiais que tiveron lugar na primeira metade do século XX.
- Analizar os procesos de cambio desde a segunda metade do século XX, e aplicar este coñecemento á comprensión dalgúns dos problemas internacionais máis destacados da actualidade.
- Identificar e caracterizar as distintas etapas da evolución política, social e económica de España e de Galicia durante o século XX e os avances e retrocesos no camiño cara á modernización económica, á consolidación do sistema democrático, e á pertenza á Unión Europea.
- Realizar traballos individuais e en grupo sobre algún foco de tensión política ou social no mundo actual, indagando os seus antecedentes históricos, analizando as causas e previndo posibles desenlaces, utilizando para iso diversas fontes de información, incluídas as que permitan obter interpretacións diferentes ou complementarias dun mesmo feito.

- Realizar en pequeno grupo unha investigación no contorno sobre algún aspecto da historia recente, sendo capaz de expoñer e defender as súas conclusións.

8.2. Indicadores

- Indicador de logro baixo: Ter dificultades para explicalo.
- Indicador de logro medio: Explicalo sen dificultade de forma sinxela.
- Indicador de logro alto: Explicalo ao máximo nivel de forma excelente

Indicadores de logro para avaliar a programación didáctica.

A programación é revisada ao longo de todo o curso escolar nas sucesivas reunións do Departamento que se realizan mensualmente, con especial fincapé na reunión final, tralo remate do curso académico.

A fin de avaliar o proceso de ensino e a práctica docente, ao final de cada avaliación o profesor entregará ao alumnado unha ficha (ANEXO I) para que se cubra de forma anónima.

ANEXO I: Cuestionario alumnado para avaliar o proceso de ensino e a práctica docente

1.- A disciplina respostou as túas expectativas?

<i>Nada</i>	
<i>Pouco</i>	
<i>Bastante</i>	
<i>Moito</i>	

2.- Consideras que a disciplina é de utilidade para a túa vida diaria?

<i>Nada</i>	
<i>Poco</i>	
<i>Bastante</i>	
<i>Mucho</i>	

3.- Consideras que foi de utilidade para outras disciplinas?

<i>Nada</i>	
<i>Pouco</i>	
<i>Bastante</i>	
<i>Moito</i>	

4.- Os temas abordados resultan aplicábeis distintos aspectos do teu desenvolvemento persoal e académico?

<i>Si</i>	
<i>Non</i>	
<i>Por que?</i>	

5.- Consideras que as temáticas abordadas foron axeitadas?

<i>Si</i>	
<i>Non</i>	
<i>Por que?</i>	

6.- Consideras axeitada a metodoloxía empregada?

<i>Si</i>	
<i>Non</i>	
<i>Por que?</i>	

7.- Consideras axeitada a secuencia dos temas tratados?

<i>Si</i>	
<i>No</i>	
<i>Por que?</i>	

8.- Valora a parte práctica

	<i>Moi mala</i>	<i>Mala</i>	<i>Boa</i>	<i>Moi boa</i>
<i>Metodoloxía empregada</i>				
<i>Adaptación aos contidos</i>				
<i>Reforzo da parte teórica</i>				
<i>Aclaración de dúbidas</i>				

9.- Valora a actuación do profesor con respecto aos seguintes aspectos:

	<i>Moi mal</i>	<i>Mal</i>	<i>Ben</i>	<i>Moi ben</i>
<i>Metodoloxía empregada</i>				
<i>Desenvolvemento dos contidos</i>				
<i>Claridade da exposición</i>				
<i>Atención persoal aos alumnos</i>				
<i>Aclaración de dúbidas</i>				

10. Como mellorarías a disciplina?